

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos XLI. — Izdan in razposlan dne 15. septembra 1885.

131.

Ukaz ministra za trgovino od 15. septembra 1885,

o izpremeni nekaterih določil z ukazom od 10. junija 1874 (Drž. zak. št. 75) vvedenega vršbenega (kretnega) pravilnika za železnice kraljevin in dežel zastopanih v državnem zboru, odnosno dodatkov k istemu z ukazoma od 15. septembra 1881 (Drž. zak. št. 100) in od 1. julija 1884 (Drž. zak. št. 106) izdanih.

V vršbenem pravilniku vvedenem za železnice kraljevin in dežel zastopanih v državnem zboru z ukazom od 10. junija 1874 (Drž. zak. št. 75), odnosno v dodatkih k temu pravilniku danih z ukazoma od 15. septembra 1881 (Drž. zak. št. 100) in od 1. julija 1884 (Drž. zak. št. 106) izpreminjajo, odnosno dopolnjujejo se niže omenjeni paragrafi, odnosno številke v prilogi *D* tako:

§. 45.

V drugi opomnji treba je za besedami: „V notranjem avstro-ogerskem prometu veljá to“ vvrstiti: „za posledice zamujenega dobavnega časa“.

§. 48.

V določilu pod *A*, 3, *e* naj se besede: „po imenu netilni (zapalni) listki (*amorces*)“ izbrišejo in na mesto njih postavi: „(zarad zapalnih trakov in listkov — *amorces* primerjaj prilogo *D*, št. III *a*)“.

Določilu pod *B* 2 naj se pristavi:

„Za denarja vredne papirje v zmislu odstavka 1 naj se ne štejejo: štempljane pošne karte, golice pošnih nakaznic, pisemski zavitki in povezke, pošne marke, štempljane pole in znamke ali marke štempeljnice, kakor tudi podobne uradne vrednotnice“.

D. Priloga.

Številka III a.

Za št. III naj se pod št. III a vdene naslednje določilo:

„Zapalni traki in listki (*amorces*) so podvrženi naslednjim določilom, namreč:

1. Vlagati jih je po 100 kroglic (pilul) največ — kateri vsi skup ne smejo čez 0·75 gramov zapalne mase obsezati — v eno škatlo iz lepenke (kartona).

Po 12 škatel največ je povzeti v en zvitok in po 12 zvitkov največ je povezati v en trden zveženj ali paket s papirnatom ovitkom.

2. Pakete je vdevati same brez pridane drugega predmeta v shrambe iz trdnega železnega pleha ali v prav trdne lesene skrinje, a one kakor ter naj ne bodo čez 1·2 kubični meter velike, in vlagajo naj se takó, da bode med stenami shrambe in med vloženi stvarmi najmanj 30 milimetrov prostora z žagovino, slamo, otrami ali podobno tvarino napolnjenega ter se paketi tudi v slučajih trenja ne zgamejo ali premaknejo.

3. Shrambe morajo na sebi nositi naznambo vsebine in poleg te še razločno zaznamovanje pošiljalca in fabrike.

4. Vsaki poslatvi mora biti pridodana potrdnica, izdana od fabrikanta in enega priseženega kemika, o tem, da so zgori pod št. 1 do 3 dani propisi bili izpolnjeni.

Enako potrdnico naj pošiljalec napiše na voznem listu z uradnim poverilom podpisa“.

Številka VIII.

Kot drugi odstavek naj se dodá naslednje določilo:

„Uže rabljena masa za čiščenje plina (gaza), ki ima nekaj železa ali mangana v sebi, — ako se ne oddá v železnih vozeh, ki imajo trdno zapirajoče pokrove (krstovozni vozovi) — vzprijema se za vožnjo samo v gostozatrjenih plehovih shrambah.

Številka IX.

Določilo stoječe pod to številko naj se izbriše ter naj se za številko IX dene opomnja: „glej pod št. XXXV“.

Številka X.

Določilo pod 2 naj slove takó:

„2. Ako se posode vsaka posamič vlagajo, smejo se pošiljati v trdnih pletenicah ali bednjih z dobro pritrjenim krovom, ki imajo držaje (roče) ter dovolj zavijalne tvarine notri; krov (štorja), če je iz slame, trstja, ločja ali podobne tvarine, mora biti napojen ilovega ali apnenega mleka, kateremu je primešano vodotopno steklo. Kosmata teža posamičnega kosa poslatve (*collo*) ne sme presežati 60 kilogramov“.

Številke XXI.

Ta številka naj slove pozdaj takó:

„XXI. Kameno olje (petrolej), sirovo in prečiščeno, ako ima pri 14 stopinjah *R*, primerno (specifično) težo od najmanj 0·780, ali če tedaj, ko barometer 760 milimetrov kaže, ne daje pod 21 stopinj *C*. unemljivih par (preskušeno kameno olje);

olja narejena iz degta od rjavega ogljija (rjavega premoga), če imajo najmanj prej imenovano primerno težo (solarno olje, fotogen itd.);
dalje olja iz degta od kopanega ogljija (benzol, toluol, xyol, cumol itd.), in pa mirbanolje (nitrobenzol).

Vse tu naštete stvari podvržene so naslednjim določilom:

1. Te stvari, če se ne uporabijo posebni za nje narejeni vozovi, smejo se voziti samo: ali

a) v posebno dobrih, trpežnih sodih, ali

b) v gostih in močnih posodah iz kovine, ali

c) v posodah iz stekla in v notranjem avstro-ogerskem prometu tudi iz kamenine; ali v tem slučaju se je držati naslednjih propisov:

aa) Ako se več posod dene skupaj v en kos, morajo biti trdno vložene v močne lesene zaboje sè slamo, senom, otrobi, drtinami ali žaganjem, prstjo infuzorijev ali drugimi rahlimi tvarinami.

bb) Ako se posode vsaka posamič vlagajo, smejo se pošiljati v trdnih pletenicah ali bednih z dobro pritrjenim krovom, ki imajo držaje ter dovolj zavijalne tvarine notri; krov (štorja), če je iz slame, trstja, ločja ali podobne tvarine, mora biti napojen ilovega ali apnenega mleka, kateremu je primešano vodotopno steklo. Kosmata teža posamičnega kosa ne sme, če se uporabljajo steklene posode, prestopati 60 kilogramov, a kadar se rabijo posode iz kamenine, ne sme presezati 75 kilogramov.

2. Ako bi se katera posoda med vožnjo pokvarila, dene se precej z voza ter s tem, kar ima še robe v sebi, na pošiljalčev račun kar je najbolje mogoče prodá.

3. Vozi se samo na odprtih vozéh. Na odpravo s colnim napovednim postopkom ne prevzema se vožnja, ker bi to zahtevalo, da se vozovom stropi trdno pokrijejo in zapečatijo svinčeni pečati.

4. Določila zgornje št. 3 veljajo tudi za sode in druge posode, v katerih so te tvarine bile vožene. Vsako te vrste posodo treba je vpovedovati kot takšno.

5. Kar se tiče nakladanja skupaj z drugimi predmeti, primerjaj št. XXXIX.

6. Iz voznega lista mora biti očitno, da predmeti v odstavku 1 in 2 te številke našteti imajo najmanj 0.780 primerne teže ali da petrolej ustreza določilu s kraja navedenemu v oziru na unemališče. Kadar vozni list nima te naznambe, tedaj se uporabljajo uveti vožnje pod št. XXII“.

Številka XXI a.

Za št. XXI naj se pod št. XXI a vtakne naslednje določilo:

„XXI a. Kameno olje, sirovo in očiščeno, petroleum-nafta in prekapine (destilati) iz kamenega olja in petroleum-nafte, ako te tvarine pri 14 stop. R. imajo manj nego 0.780 in več nego 0.680 primerne teže (benzin, ligroin in snažilno olje).

Vse tu naštete stvari podvržene so naslednjim določilom:

1. Te stvari, če se ne uporabijo posebni za nje narejeni vozovi, smejo se voziti samo: ali

a) v posebno dobrih, trpežnih sodih, ali

b) v gostih in močnih posodah iz kovine, ali

c) v posodah iz stekla in v notranjem avstro-ogerskem prometu tudi iz kamenine; ali v tem slučaju se je držati naslednjih propisov:

aa) Ako se več posod dene skupaj v en kos, morajo biti trdno vložene v močne lesene zaboje sè slamo, senom, otrobi, drtinami ali žaganjem. prstjo infuzorijev ali drugimi rahlimi tvarinami.

bb) Ako se posode vsaka posamič vlagajo, smejo se pošiljati v trdnih pletenicah ali bednih z dobro pritrjenim krovom, ki imajo držaje ter dovolj zavijalne tvarine notri; krov (štorja), če je iz slame, trstja, ločja ali podobne tvarine, mora biti napit ilovega ali apnega mleka, kateremu je primešano vodotopno steklo. Kosmata teža posamičnega kosa (*collo*) ne sme presežati 40 kilogramov.

2. Ako bi se katera posoda med vožnjo pokvarila, dene se precej z voza ter s tem, kar ima še robe v sebi, na pošiljalčev račun kar je najbolje mogoče prodá.

3. Vozi se samo na odprtih vozéh. Na odpravo s colnim napovednim postopkom ne prevzema se vožnja, ker bi to zahtevalo, da se vozovom stropi trdno pokrijejo in zapečatijo svinčenimi pečati.

4. Določila zgornje št. 3 veljajo tudi za sode in druge posode, v katerih so te tvarine bile vožene. Vsako te vrste posodo treba je vpovedovati kot takšno.

5. Kar se tiče nakladanja skupaj z drugimi predmeti, primerjaj št. XXXIX.

6. V slučaju prenakladanja in odkladanja ne smejo se pletenice ali bednji (deže) sè steklenimi baloni na tačkah voziti, niti prenašati na ramah ali na hrbtu, nego samo na držajih, ki jih imajo imenovane posode.

7. Pletenice in bednje treba je na železnocestnem vozu varno polagati in primerno pritrjati. Polagajo naj se ne eno na drugo, nego v enoviti legi eno poleg drugega.

8. Vsak posamičen kos treba je opraviti z razločnim, na rudečem dnu tiskanim nadpisom: „Nevarno zarad ognja“; pletenice in bednji ali deže s posodami iz stekla ali kamenine naj poleg tega imajo še nadpis: „Mora se nositi“ V notranjem avstro-ogerskem prometu naj se na vozéh namešča.rudeč listič z nadpisom: „Oprezno ravnati pri urejanji vlakov“.

9. Iz voznega lista mora biti očitno, da predmeti v odstavku 1 te številke naštetih imajo pri 14 stopinjah *R.* manj nego 0.780 in več nego 0.680 primerne teže. Kadar vozni list nima te naznambe, tedaj se uporabljajo uveti postavljeni za vožnjo pod št. XXII“.

Številka XXII.

Številka XXII dobode naslednje besedilo:

„XXII. Eter kamenega olja ali petroleja (gazolin, neolin itd.) in podobni iz petroleum-nafte ali rjavo-premogovega degta narejeni v nemljivi proizvodi, kadar imajo te tvarine pri 14 stopinjah *R.* 0.680 ali manj primerne teže.

Zgoraj našete stvari so podvržene naslednjim določilom:

1. Te stvari smejo se voziti samo: ali

a) v gostih in močnih posodah iz kovine, ali

b) v posodah iz stekla in v notranjem avstro-ogerskem prometu tudi iz kamenine; ali v tem slučaju se je držati naslednjih propisov:

aa) Ako se več posod dene skupaj v en kos, morajo biti trdno vložene v močne lesene zaboje sè slamo, senom, otrobi, drtinami ali žaganjem, prstjo infuzorijev ali drugimi rahlimi tvarinami.

bb) Ako se posode vsaka posamič vlagajo, smejo se pošiljati v trdnih pletenicah ali bednih z dobro pritrjenim krovom, ki imajo držaje ter dovolj zavijalne tvarine notri; krov (štorja), če je iz slame, trstja, ločja ali podobne tvarine, mora biti napit ilovega ali apnenega mleka, kateremu je primešano vodotopno steklo. Kosmata teža posamičnega kosa (*collo*) ne sme presezati 40 kilogramov.

2. Ako bi se katera posoda med vožnjo pokvarila, dene se precej z voza ter s tem, kar ima še robe v sebi, na pošiljalčev račun kar je najbolje mogoče prodá.

3. Vozi se samo na odprtih vozéh. Na odpravo s colnim napovednim postopkom ne prevzema se vožnja, ker bi to zahtevalo, da se vozovom stropi trdno pokrijejo in zapečatijo svinčeniimi pečati.

4. Določila zgornje št. 3 veljajo tudi za posode, v katerih so te tvarine bile vožene. Vsako te vrste posodo treba je vpovedovati kot takšno.

5. Kar se tiče nakladanja skupaj z drugimi predmeti, primerjaj št. XXXIX.

6. V slučajih prenakladanja in odkladanja ne smejo se pletenice ali bednji (deže) sè steklenimi baloni na tačkah voziti, niti prenašati na ramah ali na hrbtu, nego samo na držajih, ki jih imajo imenovane posode.

7. Pletenice in bednje treba je na železnocestnem vozu varno polagati in primerno pritrjati. Polagajo naj se ne eno na drugo, nego v enoviti legi eno poleg drugega.

8. Vsak posamičen kos treba je opraviti z razločnim, na rudečem dnu tiskanim nadpisom: „Nevarno zarad ognja“; pletenice in bednji ali deže s posodami iz stekla ali kamenine naj poleg tega imajo še nadpis: „Mora se nositi“. V notranjem avstro-ogerskem prometu naj se na vozéh namešča rudeč listič z nadpisom: „Oprezno ravnati pri urejanji vlakov“.

Poleg tega uporabljati je določila pod št. XVI 4“.

Številka XXXI.

V prvem odstavku naj se za besedami: „in druge take reči“ vmes postavi: „(kar se tiče uže rabljene snažilne volne, primerjaj odstavek 3)“.

Kot tretji odstavek naj se dodá naslednje določilo: „Uže rabljena snažilna volna sme se voziti samo v trdnih, dobro zaprtih sodih, skrinjah ali drugih posodah“.

Številka XXXV.

Za besedami: „Iverje itd.“ treba je dostaviti: „in tako tudi blago narejeno s tem, da se ostanki kamenega olja, smol in te vrste tvarin pomešajo z rahlimi gorljivimi telesninami“.

Številka XXXVIII a.

Za št. XXXVIII naj se pod št. XXXVIII a dostavi naslednje določilo:

„XXXVIII a. Tekoči (zgoščeni) amonijak sme se na vožnjo oddajati samo v posodah (shrambah) iz varjenega železa ali litega jekla, katere so pri uradnem

preskusu prenesle tlak 100 atmosfer brez stalne premembe v obliki. Uradna pripomnja na teh posodah mora razločno na znanje dajati, da je preskus zastran tega bil opravljen in sicer v teku enega leta pred oddajo na vožnjo. Posode naj se tako vkladajo v skrinje, da bode omenjeno pripomnjo, ko jih železnica vzprejme, brez težave mogoče zagledati“.

Premena druge opomnje k §. 45, po tem premena § 48, in pa številc VIII, IX, XXXI in XXXV priloge D, dalje vrstitev novih številc III a in XXXVIII a v to prilogo pridejo precej v moč, a premena številc X, XXI in XXII, odnosno vrstitev nove številke XXI a v prilogo D dne 1. decembra 1885.

Kraljevski ogerski občilni minister, s katerim sem se na to stran domenil, ukrene ob enem enako ukazilo deželam ogerske krone.

Pino s. r.

132.

Ukaz ministra za trgovino od 15. septembra 1885,

o premeni nekich določil ukaza od 1. julija 1880 (Drž. zak. št. 79), s katerim se uravnjuje vožnja razpočnih stvari po železnicah.

V ukazu od 1. julija 1880 (Drž. zak. št. 79), s katerim se uravnjuje vožnja razpočnih (raznesilnih) stvari po železnicah, izpreminjajo, odnosno dopolnjujejo se niže stoječi paragrafi na naslednji način ter imajo te premene precej obveljati:

§. 1.

(Točka 2 naj slove):

2. Strelivo iz smodnika (strelnega praha), tudi gotove patrone.

Opomnja. Gotove kovinske (metalne) patrone, t. j. patrone s tulci iz same kovine, ki so vložene v skrinje ne imajoče čez 30 kg čiste vsebine, ne padajo tedaj, kadar se ravná po propisih v §. 6, točki 2 (odstavkih 1 in 2), §. 7 in §. 10 a) tega ukaza, pod ostala določila tega ukaza, če se razven tega izpolnijo še naslednja pravila:

Izstrelki (strelila) morajo biti v tako trdni zvezi s kovinskimi tulci, da ni moči, da bi se odločili in smodnik razsul.

Ostenki skrinj morajo biti 2·5—3 cm debeli in pošiljalec naj skrinje zapre s svinčenimi pečati (plombami).

Pošiljalec naj voznemu listu pripne izrecilo, ki ga je sam datiral in podpisal, in v katerem je na znanje dati oznamenilo plombe.

To izrecilo naj slove:

Izrecilo:

Znajoč določila stoječa v ukazu e. kr. ministerstva za trgovino od 15. septembra 1885 (Drž. zak. št. 132) izrekuje podpisanec, da v priloženem voznem listu omenjena, z oznamenilom plombirana poslatev ustreza določilom tega ukaza, ter jamči za vsako škodo, ki bi nastala, ko bi se vendar ta po-

slatev med nakladanjem ali vožnjo unela ali razletela, z regresom vred za povračilne iznose, katere bi prevažajoča železnica v slučajih nastavših od tod pokvare ljudi po postavi o jamčenju od 5. marcija 1869 (Drž. zak. št. 27) morala plačati.

Datum.

Podpis.

(Točka 8 naj slove):

8. Strelne kapice za izstrelke, lepenke, zapalnice in ne raznosna netila.

Opomnja: Zapalnice, kadar se ravná po propisih obseženih v §. 6, točki 8, in §. 10, a), ne podpadajo ostalim določilom tega ukaza, če se razven tega izpolnijo pravila §. 6, točke 2 (odstavka 1 in 2) ter se te zapalnice na vožnjo oddajo v skrinjah, imajočih najmanj 2·5—3 cm debele stene ter ne čez 30 kg čiste vsebine.

(Na konci §. 1 je dostaviti):

11. Zapalni (strelni) traki in listki (*amorces*).

§. 6.

(Na konci je dostaviti):

11. Zapalni (strelni) traki in listki (*amorces*) so podvrženi naslednjim določilom, namreč:

1. Vlagati jih je po 100 kroglic (pilul) največ — kateri vsi skup ne smejo čez 0·75 gramov zapalne mase imeti — v eno škatlo iz lepenke (kartona) Po 12 škatel največ je povzeti v en zvitek in po 12 zvitkov največ je povezati v en trden zveženj ali paket s papirnatim ovitkom.
2. Pakete je vdevati same brez pridanega drugega predmeta v shrambe iz trdnega železnega pleha ali v prav trdne lesene skrinje, a one kakor te naj ne bodo čez 1·2 kubični meter velike, in vlagajo naj se takó, da bode med stenami shrambe in med vloženimi stvarmi naj manj 30 milimetrov prostora z žagovino, slamo, otrami ali podobno tvarino napolnjenega ter se paketi tudi v slučajih tresenja ne zganejo ali premaknejo.
3. Shrambe morajo na sebi nositi naznambo vsebine in poleg te še razločno zaznamenanje pošiljalca in fabrike.
4. Vsaki poslatvi mora biti pridodana potrdnica, izdana od fabrikanta in enega priseženega kemika, o tem, da so zgori pod št. 1 do 3 dani propisi bili izpolnjeni.

Enako potrdnico naj pošiljalec napiše na voznem listu z uradnim poveljom podpisa.

(§. 34 naj slove):

Da dojde kaka poslatev smodnika (strelnega praha), odnosno poslatev streliva (municije), imajoča čez 60 kg čiste vsebine, ali poslatev dopuščenih raznesil, to ima prejemna postaja oddajni postaji bodi neposrednje bodi po prehodnih postajah po telegrafu naznaniti.

Odhod takšne poslatve naj se prejemniku ob pošiljalčevem trošku po prejemni postaji s telegramom vedeti dá.

Kraljevski ogerski občilni minister, s katerim sem se zarad tega domenil, ukrene ob enem enako ukazilo železnicam dežel ogerske krone.

Pino s. r.

133.**Ukaz ministerstva za trgovino od 15. septembra 1885,****kako postopati s prevoznimi ladjicami v oziru na vožnjo popotnih ljudi po morji.**

§. 1.

Določila, dana z ukazom trgovinskega ministerstva od 1. septembra 1883 (Drž. zak. št. 143), s katerim so bili izdani propisi gledé varnosti za pomorske ladje, vozeče popotne ljudi, ne uporabljajo se na plovila (ladje jadrenice ali parnice), s katerimi se popotni ljudje med bližnjimi pristanišči prevažajo (prevozne ladjice).

§. 2.

Predno takšna plovila dobodo dovoljenje popotne ljudi prevažati, preišče jih pristojni pristanski in pomorsko-zdravstveni urad v oziru na to, so li dobra za pomorsko vožnjo in kakšna jim je oprema.

Na podlogi tega preiskovanja potem urad določa tudi, koliko popotnih ljudi sme se na ladjo vzeti z ozirom na pomestne (lokalne) razmere in na to, kakšna bode vožnja.

§. 3.

Tudi naj se pristojni pristanski in pomorsko-zdravstveni urad preveri o tem, da na plovilu zapoveduje človek, kateri je za to.

§. 4.

Tem plovilom dajó se uradne potrdnice o njih pravici, prevažati popotne ljudi med dotičnimi pristani.

§. 5.

Pristanski in pomorsko-zdravstveni uradi pazijo na to, da se ravna po določenih obseženih v pričujočem ukazu.

§. 6.

Kadar voditelj prevozne ladjice ne ustreza dolžnostim, katere mu se nalagajo s tem ukazom, pokazni se z globo do sto goldinarjev, katera gre v zalog za podporo pomorstva.

Globe, katerih ní moči poterjati od prestopnikov, naj se premené v kazni zapora. Pri tem naj se za globo do 2 goldinarjev prisoja po 12 ur zapora in za 2 do 10 goldinarjev in za vsakih nadaljšnjih 10 goldinarjev po en dan zapora.

Proti razsodilu, katero je izrekel pristanski in pomorsko-zdravstveni urad, moči je v 15 dnevih nameriti vzklic na pomorsko oblastvo.

§. 7.

Ta ukaz pride v moč tri mesece po razglašenji.